

Üdvösségre várni

2010 szeptember 24. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot.

Tokodon, a római kori erőd környékén néhány olyan cseréptöredék is előkerült, amely a mediterrán terra sigillaták hatását mutatja. A kétféleképpen díszített kerámiák közül most azt ismertetjük, amely az esztergomi Balassi Bálint Múzeum tulajdona (jelenleg a vári kiállítás első termében látható), s amely egy szürke, égetett tál alját mutatja. Ennek a tálnak a kör alakú fenékrészére – a régész-történész Tóth Endre leírását követve – „egyenlő szárú, kiszélesedő végű keresztet rajzoltak; belsejét átlós keresztvonalkázás tölti ki. A vízszintes szárak alatt ómega és alfa betűk, felfelé pedig egy-egy pálmalevél fogja közre a kereszt függőleges szárának felső részét. A körön kívül, már a tál kissé emelkedő alján a kereszt szárai közt itt négy hosszabb pálmalevél, közöttük pedig négy kisebb háromszög alakú díszítés látszik, amelyek felületét átlós keresztvonalkázás tölti ki. A háromszögek csúcsából egyenes vonal indul, amely levélmintában folytatódik.

A körbefoglalt kereszt túl általános ahhoz, hogy keresztény időkben csakis a sigillaták díszítéséből legyen származtatható. Nem így a levélutánzatok. A keresztet határoló körből kiinduló négy-négy pálmalevél a centrális kompozícióval, amint azt Lányi Vera jól látta, a mediterrán sigillaták hatásának tulajdonítható.”

A pálmalevél sőt fogva az élet és a győzelem jelképe volt. Virágvasárnapon a barkaszenteléskor erre emlékezünk minden katolikus templomban. Az egyenlő szárú, talpas kereszt különböző változatai, amelyek középkori templomaink faragványain a XI–XII. században sorra fordultak elő, szintén régi jelképek. A tálakra rajzolt talpas kereszt már a IV. század végén, az V. század elején megtalálható. A kereszt alfával és ómegával, a görög ábécé első és utolsó betűjével sorban az ókeresztény művészetben, a síremlékeken tűnik elő. Ezeket, mint itt is, a két betű olykor fel van cserélve. „Ez talán arra utal, hogy Jézus Krisztus áldozata által a földi élet után veszi kezdetét az örök üdvösség.”

Úgy értelmezem, hogy a Tokodon lakó római, amikor meglátta az edény alján a jelet és az írást, arra gondolt, hogy van örök üdvösség. Ezt lehet várni, de talán jobb, ha teszünk is érte valamit. Hogy mit tett vagy mit tehetett az edényt használó római az üdvösségért, erre pontos válaszom nincs. De gyanítom, hogy a feladat akkor is annyi volt, mint ma. S ha ez igaz – nem tudom biztosan –, akkor holnap is meg azután is ugyanannyi lesz a feladatunk, persze abban az esetben, ha üdvösségre vágyunk.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló